

Дослідивши генезис категорії «конкурентна перевага», ми розглядаємо її через причинно-наслідкові зв'язки та визначаємо в двох аспектах:

- конкурентна перевага як результат;
- конкурентна перевага як причина.

Подвійний характер конкурентної переваги проявляється в процесі здійснення підприємницької діяльності. Сучасні ринкові умови стимулюють підприємства до конкурентної боротьби, а створення конкурентних переваг відбувається в результаті впровадження концептуальних змін у виробничій та організаційній структурі підприємства. Тобто, дії підприємства, щодо підвищення ефективності діяльності призводять до створення конкурентних переваг. У даному випадку конкурентна перевага проявляється як результат цих змін. На наступному етапі конкурентна перевага вже розглядається як причина подальших змін, так як створивши конкурентну перевагу, підприємство отримує вигоди в тій чи іншій сфері функціонування. В даному випадку увага акцентується на тому, що процес створення конкурентної переваги вимагає від підприємства впровадження конкретних змін відповідно до сфери її формування. Підприємство намагається якомога довше утримувати дану конкурентну перевагу, і як наслідок реалізує все нові й нові зміни, що є неминучим процесом.

Література

1. *Фатхутдинов Р. А.* Стратегический маркетинг : учеб. для студ. вузов, обуч. по техн. и экон. спец., спец. «Маркетинг» и «Менеджмент» / Р. А. Фатхутдинов. — СПб.: Питер, 2000. — 448 с.
2. *Фатхутдинов Р. А.* Управление конкурентоспособностью организации: [учебник: 2-е изд., испр. и доп.] / Фатхутдинов Р. А. — М.: Изд-во «Эксмо», 2005. — 544 с.

Скорнякова Ю. Б.,
Запорізький національний
університет, Україна

Skorniyakova Y.
Zaporizhzhya national university,
Ukraine

ОБОРОТНІ КОШТИ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ АНАЛІЗІ

Обґрунтовано необхідність врахування інвестицій в оборотні кошти при виконанні оцінки ефективності інвестиційних проектів, а також зазначено два основні підходи щодо врахування змін в чистих оборотних активах у грошових потоках проектів.

WORKING ASSETS INVESTMENT ANALYSIS

The necessity of accounting for investments in working assets in evaluation of the effectiveness of investment projects is substantiated, and two basic approaches concerning the calculation of changes in net in the cash flow of projects are indicated.

Питання попередньої оцінки ефективності інвестиційних проєктів є надзвичайно актуальним для сучасної економічної науки й підприємницької практики, адже успішна реалізація будь-якого інвестиційного проєкту розпочинається саме з цього надзвичайно важливого етапу. Складовою частиною даного комплексного питання є формування відповідних грошових потоків проєктів.

Будь-який реальний інвестиційний проєкт окрім коштів, що інвестуються у придбання (спорудження) основних засобів, потребує певної суми на формування оборотних активів. З іншого боку функціонуючий проєкт дозволяє формувати певні поточні пасиви. Різниця між поточними активами й поточними зобов'язаннями є власними оборотними коштами, відсутність яких для будь-якого господарюючого суб'єкту є фактично станом неплатоспроможності. Відповідно успішне функціонування будь-якого реального інвестиційного проєкту потребує коштів не лише на придбання (спорудження) основних засобів, але й коштів на формування власного оборотного капіталу.

На необхідність врахування коштів, що формують власний оборотний капітал, у складі інвестицій за проєктами звертають увагу багато вчених. Зокрема, Ю.Ф. Бригхем [1, с. 349—350], Т.В. Майорова [2, с. 261], Дж. К. Ван Хорн [3, с. 364—365], С. Брег [4, с. 223] та ін. Зазначимо також, що дане питання потребує не лише теоретичного, а й практичного обґрунтування, адже нехтування коштами, що є необхідними для формування оборотного капіталу, може призвести до прийняття необґрунтованих рішень щодо окремих інвестиційних проєктів.

Розглянемо відповідний приклад. Так, інвестиційний проєкт А потребує на первинне формування оборотного капіталу 25 тис. грн, які повертаються інвесторові після закінчення терміну експлуатації проєкту. У табл. 1 наведено прогностичні грошові потоки проєкту А без врахування змін у чистих оборотних активах й із врахуванням змін у чистих оборотних активах.

Дані табл. 2 свідчать про принциповість врахування інвестицій на формування оборотного капіталу проєкту, адже проєкт, що за першого варіанту необґрунтовано визнається ефективним, за умови врахування змін у чистих оборотних активах оцінюється вже як неефективний.

Можливі два альтернативних підходи щодо врахування змін у чистих оборотних активах під час формування грошових потоків інвестиційного проєкту. Перший підхід передбачає одноетапне врахування суми на первинне формування власного оборотного капіталу і є обґрунтованим за відсутності суттєвих змін

в обсягах у структурі діяльності від періоду до періоду. В інших випадках необхідно застосовувати альтернативний підхід, що передбачає врахування не лише первинної суми на формування оборотного капіталу, а й змін у чистих оборотних активах у кожному періоді.

Таблиця 1

**ГРОШОВІ ПОТОКИ ПРОЕКТУ А
ЗА АЛЬТЕРНАТИВНИХ ВАРІАНТІВ ЩОДО ВРАХУВАННЯ ЗМІН
У ЧИСТИХ ОБОРОТНИХ АКТИВАХ**

Варіанти проекту А	Сума інвестованих коштів, ІС, тис. грн	Чисті доходні грошові потоки, тис. грн					
		CF ₁	CF ₂	CF ₃	CF ₄	CF ₅	CF ₆
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
1. Без врахування змін у чистих оборотних активах	150,0	40,5	40,5	40,5	40,5	40,5	40,5
2. Із врахуванням змін у чистих оборотних активах	175,0	40,5	40,5	40,5	40,5	40,5	65,5

Таблиця 2

**ДИНАМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ ПРОЕКТУ А
ЗА АЛЬТЕРНАТИВНИХ ВАРІАНТІВ ЩОДО ВРАХУВАННЯ ЗМІН
У ЧИСТИХ ОБОРОТНИХ АКТИВАХ**

Показники	Проект А	
	Без врахування змін у чистих оборотних активах	Із врахуванням змін у чистих оборотних активах
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1. Чиста поточна вартість за умови застосування дисконтної ставки 13,0 %, NPV, тис. грн	11,9	- 1,1
2. Індекс доходності за умови застосування дисконтної ставки 13,0 %, PI	1,079	0,994
3. Внутрішня норма доходності, IRR, %	15,8	12,8

Література

1. *Бригхэм Ю.Ф.* Энциклопедия финансового менеджмента / Бригхэм Ю.Ф.; пер. с англ. — [5-е изд.] — М.: РАГС-Экономика, 1998. — 815 с.
2. *Майорова Т.В.* Інвестиційна діяльності: [підруч.] / Майорова Т.В. — К.: ЦУЛ, 2009. — 472 с.
3. *Ван Хорн Дж.К.* Основы управления финансами / Ван Хорн Дж.К.; пер. с англ. — М.: Финансы и статистика, 1997. — 800 с.
4. *Брег С.* Настольная книга финансового директора / Брег С.; пер. с англ. — [4-е изд.] — М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. — 536 с.

Смірнов Є.В.,

здобувач кафедри економіки підприємств, ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана», Україна

Smirnov E.V.

the researcher of the chair of economy of enterprises, SHEE «Vadym Hetman Kiev National Economic University», Ukraine

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД- ПРИЄМСТВ

Систематизовано базові положення теорії ресурсного забезпечення інноваційної діяльності підприємств

THEORETICAL ASPECTS OF THE RESOURCE PROVIDING INNOVATIVE ACTIVITY OF ENTERPRISES

Base positions of the theory of the resource providing innovative activity of enterprises are systematized

Загальна тенденція розвитку ринкових економічних систем свідчить, що найбільших комерційних успіхів досягають економічні суб'єкти, які функціонують на засадах інноваційної діяльності. Ефективна діяльність, забезпечення високих темпів розвитку і підвищення рівня конкурентоспроможності продукції значною мірою визначається рівнем інноваційної активності підприємств та діапазоном інноваційної діяльності.

Необхідність інноваційного розвитку національної економіки пред'являє нові вимоги до змісту, організації, форм і методів управління ресурсним забезпеченням інноваційної діяльності підприємств. Переорієнтація українських підприємств на інноваційну модель розвитку повинна здійснюватись еволюційним шляхом через трансформацію всього соціально-економічного середовища.